

Tiden tilkommer Regjeringen i saa Henseende, opstilles forstandige Normer, byggede paa den almindelige Lovgivning og paa den her særlig i Betragtning kommende Lovgivnings Principer. Det er fra dette Synspunkt, at jeg beder det foreliggende Affnit betragtet.

Citrus: Jeg kan forsikre den høitærede Minister, at jeg ligesaa meget og vist endnu mere end han beklager, at jeg ved uafværgeligt Forfald var forhindret fra at være tilstede her ved denne Sags første Behandling, Min Beklagelse gaaer jo naturligvis ikke i samme Retning eller hidrører ikke fra den samme Grund som den høitærede Ministers, thi jeg vilde dobbelt have beklaget min Tilstedeværelse, dersom den i Virkeligheden skulde have støttet Lovforslaget, saaledes som det her foretigger, nemlig ved at have tilveiebragt en Modvægt imod Udtalelser imod Lovforslaget fra den modsatte Side. — Den høitærede Minister gjorde mig nogen Uret, idet han henviste til, hvad jeg forrige Gang, da jeg havde Ordet, udtalte. Jeg udtalte netop dengang, og jeg troer meget bestemt, at jeg anerkjendte, at enhver nok saa lovlig Disposition maatte vige, naar høiere Samfundshensyn krævede det; men det er netop saadanne, som det forekommer mig, ikke foreligge her og ikke kunne foreligge her efter det begrændsede Omfang, hvori Loven tilsteder Opløsningen af Familiefornue. Det forekommer mig at være klart nok, naar man læser Lovforslaget, at det eneste Hensyn, der for Fremtiden vil komme til at gjøre sig gjældende, hvor der bliver Spørgsmaal om at opløse en Familiefornue, bliver de enkelte Privates Interesse; thi kun naar disse ikke kunne blive entge, kan Sagen endelig afgjøres ved Bevilling; men blive de enige, saa have de, saaledes som jeg læser Loven, en ubefridelig Ret til uden videre at dele Familiefornuen, uden Hensyn til, om den er oprettet i første, andet eller tredie Slægtled for dem, ja, det kan endogsaa være, at det er Børn, der paa den Maade faae en lovlig Ret til at kuldaste deres Faders Dispositioner. Naar den høitærede Minister oplæste, hvorledes Lehn efter de nu bestaaende

Love kunne opløses, nemlig „med Successorernes Vidende og med sær kongelig Bevilling“, da maa jeg bede meget nøie at lægge Mærke til netop dette Sidste, thi det forekommer mig, at der netop i dette Udtryk, at der hører sær kongelig Bevilling til, ligger en Antydning af, at man ikke dengang, da disse Bestemmelser traadte i Gyldighed, har tænkt, at blot Successorernes Nuffer og Villie kunde være det Afgjørende. Jeg erkjender og erkjendte ogsaa, da jeg før havde Ordet, at der kan være ganske særlige Tilfælde, hvor det kan være ussikkert, at Kongemagten kan opløse en saadan Familiefornue, men det forekommer mig dog, at der er en himmelviid Forskjel paa at tilstede Opløsningen af en Familiefornue i saadanne ganske enkelte Tilfælde, eller med andre Ord, at kuldaste en lovlig Disposition, thi Familiefornuer i og for sig interesserer jeg mig ikke for, og saa uden videre at give enkelte Personer en Ret til at løse den overende, fordi deres private Interesser tilsige det. — Den høitærede Justitsminister formeente, at, skjøndt de gjældende Regler for Lehn's Opøsning ganske vist ikke umiddelbart kunde gives Anvendelse paa Stamhuse, saa laa det dog i selve Sagens Natur, at de Regler, ifølge hvilke de større Fideicommisser kunde opløses, ogsaa maatte kunne anvendes paa de mindre. Det forekommer mig, at dette Bevitis ikke er fuldstændig strengt; thi man kan dog ikke see bort fra, at Stamhuse før 1848 kunde oprettes i Genhold til bestaaende Love, hvorimod Lehn kun kunde oprettes ved sær kongelig Bevilling. Det forekommer mig altsaa, at Oprettelsen af et Stamhus netop derved fuldstændig faaer Charakteren af en fri lovlig Disposition af vedkommende Creator, en Disposition, som det forekommer mig har samme Krav paa at opretholdes som enhver anden paa lovlig Maade tagen Disposition, saalænge den ikke møder uoverstigelige Banffeligheder for sin Gjennemførelse; en saadan uoverstigelig Banffelighed erkjender jeg ganske vist Almeenvellet for at være, naar Diebliffets Betragtning af, hvad dette kræver, gaaer i den Retning. Saavidt mig bekjendt, er ikke nogen Familiefornue bleven opløst siden 1848, og